

هدية
HÄDIYAH

IREO FOMBA AHAZOANA NY FIAINANA FENO FAHASAMBARANA

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة

Malagasy

ملاغاشي

Sheikh: Abdorrahman Ibn Naaswir As-sa'di

الْوَسَائِلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

**IREO FOMBA AHAZOANA NY
FIAINANA FENO
FAHASAMBARANA**

الشَّيْخُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ نَاصِرٍ السَّعْدِيُّ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Sheikh: Abdorrahman Ibn Naaswir As-sa'di

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

IREO FOMBA AHAZOANA NY FIAINANA FENO FAHASAMBARANA

Nosoratan'i

SASIN-TENIN'NY MPANORATRA

Dera ho an'i Allah, ilay Tompon'ny fiderana rehetra. Mijoro vavolombelona aho fa tsy misy tompo mendrika hotompoina marina afa-tsy Allah irery ihany, tsy misy mpikambana aminy. Ary mijoro vavolombelona aho fa i Mohammad dia mpanompony sy Irany. Tsodranon'i Allah sy ny fiadanany anie ho aminy sy ny fianakaviany ary ireo mpanara-dia azy.

Arak'izany : Ny fiadanan'ny fo, ny fahatoniana, ny fahasambarany, ny fanalana ny tebiteby sy ny fanahiany, no tadiavin'ny rehetra, ary amin'ny alàlan'izany no ahazoana fiainana tsara, ary feno ny fahasambarana sy ny fifaliana ny antony, ny antony voajanahary, ary ny antony azo ampiharina, ary tsy azo atao ny manambatra azy rehetra afa-tsy ny mpino, ary ny an'ny hafa, dia izy ireo, na dia nitranga tamin'izy ireo aza izany tamin'ny fomba iray sy noho ny antony izay iadian'ny olona misaina, fa tonga tamin'izy ireo tamin'ny fomba nahasoana kokoa, voaporofa kokoa, ary nisy toe-javatra tsara kokoa sy tsaratsara kokoa.

Izaho kosa, ato anatin'ity hafatro ity, dia hitanisa izay miverina ao an-tsaiko, amin'ireo fomba ahazoana an'izany tanjona ambony indrindra izany, izay ezahin'ny rehetra tratrairina.

Misy amin'izy ireny nahazo betsaka sy nanana fiainana sambatra ary nanana fiainana tsara, ary misy ireo tsy nahomby tamin'izany rehetra izany ary niaina fiainana feno fahoriana sy alahelo. Ao koa ireo izay eo anelanelan'izany, arak'izay azony, ary Allah no Mpanome fahombiazana, izay tadiavina vonjy amin'ny soa rehetra sy amin'ny fanosehana ny ratsy rehetra.

TOKO

Ny lehibe indrindra sy loharano ary fototr'ireo fomba ahazoana izany dia : ny finoana sy ny fanaovana asa soa. Niteny i Allah manao hoe :

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنفَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (٩٧)

{Na iza na iza, na lahy na vavy, ka nanao asa soa no sady mpino, dia omenay fiainana sambatra tokoa; ary omenay valisoa tsara mihoatra izay nataony izy ireo}. [Sorat An-Nahl, andininy faha-97].

Ka eto Allah dia manambara ary mampanantena fa izay manambatra ny finoana sy ny fanaovana asa soa, dia homeny fiainana sambatra eto an-tany, ary homeny valisoa tsara amin'ny fiainana eto an-tany

sy amin'ny fiainana any ankoatra.

Ny anton'izany dia mazava; satria ireo olona izay mino an'i Allah amin'ny finoana marina, finoana izay mitarika amin'ny fanaovana asa soa, ary manadio sy manatsara ny fo sy ny fitondran-tena, ary ny fiainana eto an-tany sy any ankoatra; izy ireny dia manana ireo rafitra sy fitsipika izay ahafahan'izy ireo mandray sy mampiasa ireo zavatra mitondra amin'ny hafaliana sy ny hasambarana, ary miady amin'ireo zavatra mitondra amin'ny tebiteby sy ny fahoriana ary ny alahelo.

Raisin'izy ireo amin'ny alalan'ny fanekena sy fankasitrahana ary fampiasana amin'izay mahaso ireo zavatra tsara sy mahafinaritra amin'ny fiainan'izy ireo. Ka rehefa ampiasain'izy ireo amin'ny endrika sahala amin'izany ireo zavatra ireo dia miteraka hafaliana ho azy ireo sy faniriana ny faharetany sy ny fitomboany ary ny fanantenana hahazo valisoa amin'ny fahaiza-mankasitraka. Ary izany rehetra izany dia mitondra zavatra lehibe ho azy ireo, mihoatra ny hatsaran'ilay zavatra sy ny hasoavany; dia ny fahasambarana lehibe izay azon'izy ireo amin'izany.

Fa ireo zavatra ratsy sy loza sy tebiteby sy ahiahy ary alahelo kosa dia setrain'izy ireo fanoherana izay azon'izy ireo toherina amin'izany, ary ezahin'izy ireo ahena izay azo ahena, ary raisin'izy ireo amin'ny fiaretana tsara hatrany izay tsy azo ialana.

Noho izany fanoherana mafonja sy fahaiza-misetry ary tanjaka manoloana ireo zavatra ratsy ireo izany; ary koa noho ny fiaretana sy ny fiandrandrana valisoa sy ny fahasoavana manoloana izany, dia lasa mitondra zavatra tsara indray ireo zavatra ratsy, ka manjavona tanteraka ny ratsy avy eo, dia mandray ny toerany ny hafaliana sy ny fanantenana tsara ary ny fiandrandrana ny fahasoavan'i Allah sy ny valisoany; araky ny tenin'i Mpaminany (SAW) amin'ny Hadith marim-pototra manambara izany manao hoe :

(عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءٌ شَرَّاءٌ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ)

(Mahagaga tokoa ny raharahan'olona mpino silamo); fa ny raharahany rehetra dia tsara avokoa; raha nahazo zavatra tsara izy ka nankasitraka, dia tsara ho azy izany (fankasitrahany izany); ary raha voan'ny zavatra ratsy izy ka niaritra, dia tsara ho azy izany (fiaretany izany); ary tsy n'iza n'iza no mahazo an'izany afa-tsy ny mpino Islamo ihany). [Notaterin'i Moslimo]

Nambaran'ny Mpaminany (S.A.W) fa ny tombotsoan'ny mpino sy ny hatsaram-panahiny ary ny vokatry ny asany dia ampitomboina amin'ny fifaliana sy ny fahasahiranana rehetra izay mahazo azy. Izany no mahatonga anao hahita olona roa tohina amin'ny loza na ny tsara na ny ratsy, ary

samy hafa be ny fandraisana izany, araka ny tsy fitovian'ny finoana sy ny asa soa. Ka ilay manana ireo toetra roa ireo (ny finoana sy ny fanaovana asa soa), dia mandray ny tsara sy ny ratsy amin'ny fomba izay nambarantsika teo aloha, dia amin'ny alàlan'ny fankasitrahana (amin'ny tsara) sy ny fiaretana (amin'ny ratsy) ary izay fomba mifandray amin'ireo; ka miteraka haravoana sy hafaliana ho azy izany, ary manala aminy ny fahasahiranantsaina sy ny fahoriana sy ny tebiteby ary ny fijaliana; ka mahatonga ny fiainany eto an-tany ho feno hasambarana tanteraka. Ny hafa dia mandray fitiavana amin'ny faharatsiana, ny avonavona, ary ny fanjakazakana. Noho izany dia mivily ny fitondran-tenany, ary mandray azy toy ny fandraisan'ny biby azy, amin'ny fitiavam-bola sy ny tahotra, nefa tsy miadana ny ao am-pony, fa variana amin'ny lafiny maro, variana amin'ny lafiny iray noho ny tahotra ny fanjavonan'ny malalany ireo, ary noho ny fanoherana maro izay matetika mipoitra avy aminy, ary amin'ny lafiny iray ny fanahy dia tsy mijanona amin'ny fetra rehetra, fa mbola maniry ny zavatra hafa, izay mety hitranga na tsy hitranga, ary raha azonao apetraka sy tombanana, dia manahy ihany koa ny amin'ireo antoko voalaza etsy ambony ireo ka mahazo ny loza amin'ny tebiteby, fanairana, tahotra ary fahasorenana, koa aza manontany ny zavamitranga aminy amin'ny fahorian'ny fiainana, ny

aretin-tsaina sy ny adin-tsaina, ary ny tahotra izay mety hitarika azy ho amin'ny toe-javatra ratsy indrindra, ary ny zavatra mahatsiravina indrindra dia mahasosotra, satria tsy misy fanantenana hahazo valisoa. Tsy manam-paharetana izy hampiala voly azy sy hanamora azy.

Izany rehetra izany dia zavatra hita maso sy azo tsapain-tànana avokoa; ary indro ohatra iray amin'izany, raha dinihinao tsara sy ampiharinao amin'ny toe-piainan'olona izany, dia ho hitanao tokoa ny fahasamihafana lehibe misy eo amin'olona mpino Islamo iray izay mampihatra ireo zavatra nanirahan'ny finoany azy, sy eo amin'olona iray izay mifanipaka amin'izany; satria ny finoana dia mandrisika tanteraka amin'ny fankasitrahana sy ny fananana fahafam-po amin'izay anjara nomen'i Allah, sy amin'ireo fahasoavana sy fanomezana maro samihafa izay nomeny an'ireo mpanompony.

Ny olona mpino Islamo ohatra, raha mandalo fitsapana izy, amin'ny alalan'ny aretina na fahantrana na ankoatra ireo, amin'ireo zavatra izay mety mandalo amin'ny fiainan'ny tsirairay, dia hitanao finaritra hatrany izy, noho ny finoany sy ny fananany fahafam-po sy fahaiza-mankasitraka amin'izay nomen'i Allah azy; ka tsy manahirana ny fony amin'izay tsy nosoratan'i Allah ho azy izy, ary mijery izay ambanimbaniny hatrany izy fa tsy mijery izay ambonimboniny; hany ka mety izy indray no sambatra sy falifaly ary miadana kokoa

mihoatra olona iray izay manana an'izay ilainy rehetra amin'ny fiainana eto an-tany, raha toa ka tsy manana fahafam-po amin'izay nomen'i Allah azy ity farany.

Ary etsy ambadika indray kosa, ny olona izay tsy manao asa araky ny finoana, raha mandalo fitsapana amin'ny zavatra iray izy, toy ny fahantrana na fahalasan-javatra sasantsasany amin'izay ilaina amin'ny fiainana eto an-tany, dia hitanao latsaka anatin'ny hakiviana sy fahoriana tanteraka izy.

Ary indro ohatra hafa: Olona iray raha miseho amin'ny fiainany ireo zavatra mampatahotra sy manelingelina, dia hohitanao fa ny olona manana finoana marina dia tsy taitra ny fony, tony ny vatany, vitany tsara ny mandrindra sy mampandeha izany zavatra manjo azy izany, amin'ny alalan'ny hevitra sy teny ary fihetsika araka izay azony atao. Efa nomaniny ny tenany amin'ny fiatrehana izany zavatra manelingelina mandalo izany. Ary zavatra tahaka izany dia mampitony ny olona sy mampilamina ny fony.

Hahita olona very finoana koa ianao amin'ny mifanohitra amin'izany toe-javatra izany, raha mitranga ny tahotra, mikorontana ny feon'ny fieritreretany, mihenjana ny nerveo, miparitaka ny eritreriny, ary misy tahotra sy horohoro ao anatin'ny, ary tahotra ivelany sy tebiteby ao anatin'ny izay tsy azo ambara dia mitambatra aminy io karazan'olona

io, Raha toa ka tsy mahatratra ny antony voajanahary sasany izay mitaky fanatanjahan-tena be dia be ny olona toy izany, dia mirodana ny tanjany ary mihenjana ny nerveo, satria very ny finoana izay mitarika amin'ny faharetana, indrindra amin'ny toe-javatra sarotra sy toe-javatra mampalahelo sy manelingelina.

Ka ny olona tsara sy ny olona ratsy, ny olona mpino Islamo sy ny olona mpikomy, dia mitovy amin'ny fahefana manana herim-po sy amin'ny fananana toe-panahy voajanahary izay entina manamaivana sy manala ireo tahotra; saingy ny mpino kosa dia miavaka amin'ny alàlan'ny herin'ny finoany sy ny fiaretany sy ny fananany fitokiana amin'i Allah sy ny fianteherany aminy ary ny fanantenany ny valisoa avy aminy; ary izany rehetra izany dia mampitombo ny herim-pony sy mampihena ny vesatry ny tahotra ary manamaivana aminy ireo zavatra sarotra; araky ny tenin'i Allah hoe:

﴿إِنْ تَكُونُوا تَأْلُمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلُمُونَ كَمَا تَأْلُمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا

يَرْجُونَ﴾

{Raha mahatsiaro marary ianareo, dia mahatsiaro marary tahaka anareo ihany koa izy ireo; saingy ianareo kosa dia manantena zavatra avy amin'i Allah, izay tsy ananan'izy ireo fanantenana} (Soratra An-Nisa: Andininy faha-

104). Ary izy ireo dia mahazo fanampiana avy amin'i Allah sy manovo avy amin'ny loharanony manokana ary mahazo famonjena avy aminy, ka manjavona ho azy ireo tahotra azon'izany. Niteny Allah manao hoe :

﴿...وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

(Ary mahareta ianareo, fa tena marina Allah dia miaraka amin'ireo manam-paharetana) (Soraty Anfal: Andininy faha-46).

2-Anisan'ny antony manala ny fanahiana sy ny adin-tsaina ary ny fikorontanana, dia ny fanaovana hatsaram-panahy amin'ny olona amin'ny teny sy ny asa atao ary ny karazana hatsaram-panahy rehetra, izay tsara sy feno fiantrana avokoa. Amin'ny alàlan'izany no anesoran'Allah amin'ny olo-marina sy ny olon-dratsy ny tebiteby sy ny alahelo araka izany, fa ho an'ny mpino kosa dia misy vintana sy anjara feno indrindra, ary miavaka amin'ny mahamarina ny asa soa ataony sy ny fiandrasana ny valisoany.

Noho izany dia hataon'Allah ho mora aminy ny hanao soa amin'ny soa nantenainy, ary hanaisotra ny ratsy aminy amin'ny fahadiovam-pony sy ny fitadiavany ny valisoany. Niteny Allah manao hoe :

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ

النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

{Tsy misy tombontsoa amin'ny

ankamaroan'ireo resaka mangingina ifanaovan'izy ireo, afa-tsy izay maniraka amin'ny fanaovana Swadakat na asa soa na amin'ny fampihavanana eo amin'ny samy olombelona. Ary izay manao an'izany mba hikatsahana ny fankasitrahan'i Allah dia homenay valisoa lehibe izy} (An-Nisa : Andininy 114).

Ka eto Allah dia manambara fa ireo zavatra rehetra ireo dia tsara, na avy amin'iza na avy amin'iza; ary ny tsara dia mitaona ny tsara sy manakana ny ratsy. Fa ny olona mpino izay manao izany mba hikatsahany valisoa avy amin'i Allah kosa dia omen'i Allah valisoa lehibe; ary anisany amin'izany valisoa lehibe izany : Ny fanesorana ny tebiteby, ny alahelo, ny adin-tsaina, sy ny toy izany.

TOKO

Anisan'ny antony fanafoanana ny tebiteby vokatry ny fihenjanan'ny nerve ary mahavarina ny fo variana amin'ny mampidi-doza sasany : fifikirana amin'ny asa na fahalalana mahaso. Satria izy io manintona ny fo tsy hiala amin'io raharaha mampanahy azy io. Angamba noho izany dia hadinony ny antony nahatonga azy ho tratry ny tebiteby sy ny adin-tsaina, ka dia faly ny fanahiny ary nitombo ny asany, ary izany antony izany koa dia mihatra eo amin'ny mpino sy ny hafa. Fa ny mpino kosa dia miavaka amin'ny finoany sy ny fahadiovam-pony ary ny fikatsahana valisoa

amin'ny asany amin'ny fahalalana izay ianarany na ampianariny, ary amin'ny asa soa ataony dia fanompoam-pivavahana izany, ary raha asan'izao tontolo izao na fahazarana miaraka amin'ny fikasana tsara, nokasainy hampiasaina amin'ny fankatoavana an'Allah izany, satria misy vokany tsara eo amin'ny fialàna amin'ny fanahiana sy ny tebiteby ary ny alahelo izany, Firifiry ny olona voan'ny tebiteby sy ny fahoriam-po tsy an-kijanona, ary ny aretina isan-karazany no manjo azy, ary lasa fanafodin'izy ireo izany (manadino ny antony nampahory sy nampanahy azy ireo, ary variana tamin'ny asany iray).

Ary izany asa izay ifantohany izany dia tokony ho asa tian'ny vatany sy mahafinaritra azy; satria izany dia mitarika kokoa amin'ny fahatanterahan'izany tanjona nirina izany. Ary Allah no tena mahalala.

Ny mahatonga ny tebiteby sy ny fanahiana dia ny fifantohan'ny saina manontolo amin'ny fitandremana ny asa amin'izao andro izao, ary manapaka izany amin'ny fiheverana ny ho avy, sy ny alahelo amin'ny fotoana lasa, Izany no antony nitadiavan'ny Mpaminany (S.A.W) fialofana amin'ny tebiteby sy ny alahelo (ao amin'ny hadith notantarain'i Al-Bukhari sy Muslim). Ny alahelo amin'ny zavatra taloha izay tsy azo averina na ahitsy dia tsy misy tombony izay mety hanimba ny fanahiana izay mitranga noho ny tahotra ny ho aviny; Ny mpanompo dia tsy maintsy ho zanaky ny

androny, manambatra ny fahazotoana sy ny fahazotoana amin'ny fanatsarana ny androny sy ny fotoany raha miray saina amin'izany ny fo, dia ilaina ny fahavitan'ny asa, ary afaka mahazo fampiononana amin'ny alahelo sy ny adin-tsaina ny mpanompo. Rehefa manao Douan na mamporisika ny vahoakany amin'ny Douan ny Mpaminany (S.A.W), dia mamporisika miaraka amin'ny fikatsahana ny fanampian'Allah sy ny fikatsahany ny fanomezany, mba ho mazoto sy miezaka amin'ny fanamarinana mba hahazoana ilay zavatra nangatahina. Ary ny fialana amin'izay nivavahany mba hialana satria ny fitalahoana dia mitovy amin'ny asa, Ny mpanompo dia miezaka manao izay hahasoa azy eo amin'ny fivavahana sy eto antany, ary mangataka amin'ny Tompony ny fahombiazan'ny tanjony. Ary mitady ny fanampiany amin'izany izy, araka ny nambaran'ny Mpaminany (S.A.W).

(اٰخِرُصَ عَلٰى مَا يَنْفَعُكَ، وَاسْتَعِيْنْ بِاللّٰهِ، وَلَا تَعْجِزْ، وَاِذَا اَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ:
 لَوْ اَنِّيْ فَعَلْتُ كَذَا كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلٰكِنْ قُلْ: قَدَرُ اللّٰهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَاِنَّ "لَوْ"
 تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ)

"Miezaha amin'ny fanaovana izay mahasoana anao, dia mangataka fanampiana amin'i Allah, fa aza miraviravy tanana. Ary raha misy zavatra manjo anao dia aza miteny hoe: Raha izao no nataoko dia ho toy izao sy izao; fa mitenena kosa hoe: Izany no

lahatr'i Allah, ary izay sitrany no nataony; satria ny teny hoe "raha izao" dia manokatra ny asan'ny satana". [Notaterin'i Moslimo] Ka eto i Mpaminany (SAW) dia nanambatra ireto zavatra ireto; voalohany ny fanirahana amin'ny fiezahana manao ireo zavatra mahaso amin'ny raharaha rehetra sy ny fangatahana fanampiana amin'i Allah ary ny tsy firaviravian-tanana izay tsy inona fa hakamoana ratsy; ary faharoa ny fanekena manoloana ireo zavatra efa lasa izay efa vita ny momba azy, ary ny fijerena ny didin'i Allah sy ny lahatrany.

Nozarainy roa ny raharaha : An-daniny ireo zavatra izay afaka anaovan'ny mpanompo ezaka ny fahazoana azy na fahazoana izay mety azo amin'izany; na koa ireo zavatra izay afaka toheriny na koa ahenany. Ka amin'io dia tokony manao ezaka ny mpanompo ary mangataka fanampiana amin'ny Tompony. An-kilany kosa ireo zavatra izay tsy afaka anaovany an'izany intsony. Ka amin'izay indray dia tokony ho tony manoloana izany ny mpanompo ary mankasitraka sy manaiiky hatrany izay efa voalahatra. Ary tsy isalasalana fa ny fanaovana izany zavatra izany dia antony iray ahazoana ny hafaliana sy manala ny tebiteby sy ny alahelo.

TOKO

Ny iray amin'ireo antony lehibe indrindra amin'ny fifalian'ny fo sy ny fitoniana dia ny

(fahatsiarovana an'Allah betsaka), satria misy fiantraikany tsara eo amin'ny fifalian'ny tratra sy ny fitoniany, ary ny fanalana ny tebiteby sy ny fahoriany hoy i Allah :

﴿...أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

{Moa ve tsy amin'ny alalan'ny fahatsiarovana an'i Allah no mahatony ny fo?} (Surat Ar-Ra'ad: Andininy faha-28) Ka ny fahatsiarovana an'i Allah dia misy vokany lehibe amin'ny fanatratarana izany tanjona izany; noho ireo zavatra mampiavaka azy manokana sy noho ny fanantenan'ny mpanompo ireo valisoa sy fahasoavana azo amin'izany.

Toy izany koa ny firesahana ny amin'ireo fahasoavana miharihary sy miafina avy amin'Allah, ny fahafantarana izany sy ny firesahana momba izany, dia manala ny tebiteby sy ny alahelo, ary mamporisika ny mpanompo mba hisaotra, izay ambony indrindra sy avo indrindra amin'ny voninahitra, na dia ao anatin'ny fahantrana aza ny mpanompo na aretina na karazana fahoriana hafa. Raha ampitahainy aminy ny fahasoavan'Allah – izay tsy voaisa sy tsy afaka isaina – sy ny loza nanjo azy, dia tsy misy ifandraisany amin'ny fitahiana ny loza.

Ary ireo fahoriana sy zavatra ratsy ireo aza, raha tsapain'i Allah amin'izany ny mpanompo iray; ka nanana faharetana sy fankasitrahana ary fanekena manoloana izany, dia lasa maivana ny vesatr'izany

ary mihena ny hirifiriny. Ary ny fandefasan'ny mpanompo ny sainy mandinika ny valisoa sy ny fahasoavana azony amin'izany ary ny fanompoany an'i Allah amin'ny alalan'ny faharetana sy fankasitrahana manoloana izany dia mahatonga ny mangidy ho lasa mamy; ka hadinony ny hirifirin'ny fiaretana manoloana ny hamamian'ny valisoany.

Ny iray amin'ireo zavatra mahasoa indrindra amin'ity toe-javatra ity dia ny fampiasana izay notarihin'ny Mpaminany (S.A.W) ao amin'ny hadith mari-pototra, izay nilazany manao hoe :

(انظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ، وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ، فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَلَّا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ)

(Mijere izay eo ambanimbaninareo ianareo fa aza mijery izay ambonimboninareo; amin'izay ianareo tsy hanao tsinontsinona kokoa ny fahasoavan'i Allah eo aminareo). [Notaterin'i Al-bokhaary]. Satria ny mpanompo iray raha mametraka mandrakariva izany lesona lehibe izany eo ambany masonry, dia hohitany fa izy dia mbola ambony kokoa mihoatra zavaboary maro, amin'ny fahasalamana sy ny tariny, ary amin'ny anjara masoandro sy ny tariny; na tahaky ny ahoana ny toe-javatra misy azy. Ka miala ho azy ny tebitebiny sy ny fahasahiranana-tsainy ary ny alahelony; fa vao mainka mitombo kosa ny hafaliany sy ny firavoravoany amin'ireo fahasoavan'i Allah aminy, izay nananany tombony kokoa mihoatra ireo izay

mbola ambanimbaniny amin'izany.

Ary isaky ny mandefa fisainana lalina ny mpanompo iray, amin'ireo fahasoavan'i Allah aminy, ny miharihary sy ny miafina, ara-pinoana sy amin'ny fiainana eto an-tany; dia hahita tokoa izy fa ny Tompony dia efa nanome azy fahasoavana maro dia maro, ary niaro azy amin'ny ratsy maro isankarazany. Ka mazava ho azy fa izany dia manala ny tebiteby sy ny alahelo ary miteraka hafaliana sy haravoana.

TOKO

Anisan'ny mahatonga ny fahasambarana sy ny fanalana ny tebiteby ary ny alahelo : Ny fiezahana amin'ny fanalana ireo zavatra izay miteraka tebiteby, ary amin'ny fanaovana ireo zavatra izay mitondra haravoana. Ary izany dia amin'ny alàlan'ny fanadinoana ny efa lasa amin'ireo ratsy, izay tsy afaka averina intsony; ary fahafantarana fa ny fandefasana ny saina mieritreritra tsy tapaka an'izany dia zavatra tsy misy antony akory no tsy manova na inona na inona; ary ny fanaovana izany dia halefahana sy hadalana. Ka miezaka mandresy ny fo mba tsy hieritreritra an'izany intsony; ary miezaka mandresy ny fo ihany koa amin'ny fitebitebeny manoloana ny ho avy; vokatry ny fanahiany amin'ny fahantrana ohatra, na tahotra na ankoatra ireo, amin'ireo zavatra ratsy izay eritreretiny mety hiseho amin'ny fiainany any

aoriana any. Ka tokony ho fantany fa izay handalo any aoriana any, amin'ireo zavatra tsara sy ratsy, ary amin'ireo zavatra nirariana na koa fahoriana tsy nirina, dia tsy mbola fantatra avokoa; ary izany dia eo am-pelatanan'ilay Avo Tsitoha, ilay Be fahendrena; ary tsy misy azon'ny mpanompo atao manoloana izany afa-tsy ny fiezahana amin'ny fahazoana ny tsara sy fanosehana ny ratsy aminy fotsiny. Ary tokony ho fantan'ny mpanompo fa raha esoriny ao an-tsainy ny fitebitebena manoloana ny hoaviny, ary ankininy amin'ny Tompony ny fanatsarana izany, ary matoky Azy izy amin'izany, dia hiadana ny fony, handeha tsara ny fiainany; ary hisava ny fahasahiranana-tsainy sy ny tebitebiny.

Ny iray amin'ireo zavatra mahasoa indrindra amin'ny fijerena ny ho avin'ny zavatra dia ny fampiasana an'io fitalahoana io izay nivavahan'ny Mpaminany :

(اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي، وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ)

(O Allah! Hatsarao ho ahy ny finoako, izay miaro ny raharaham-piainako. Hatsarao ho ahy ny fiainako eto an-tany, izay misy ny anjaram-pivelomako. Hatsarao ho ahy ny fiainako any ankoatra, izay toby hiverenako (aorian'ny fahafatesana). Ataovy ny fahavelomana mba ho tombon'ny hatsarana ho ahy

amin'ny lafiny rehetra; ary ataovy ny fahafatesana mba ho fialan-tsasatra ho ahy amin'ny ratsy rehetra). [Notaterin'i Moslimo] Ary toraka izany ihany koa ny teniny hoe :

(اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو، فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ)

(O Allah! Ny indrafonao no antenaiko, ka aza ankinina amin'ny tenako aho na dia indray mipy maso aza; ary hatsarao ho ahy ny raharahako rehetra; tsy misy tompo mendrika hotompoina marina afa-tsy linao). [Notaterin'i Abo Dawod amin'ny Isnad Swahih]. Ka raha ny mpanompo iray manao tsy tapaka io Doah izay manatsara ny hoaviny amin'ny finoana sy amin'ny fiainana eto an-tany io, ka ataony amin'ny fony iray manontolo sy amin'ny fikasana marina izany, miaraka amin'ny fiezahana manao izay ahatratrarana izany; dia ho tanterahin'i Allah ho azy izany zavatra nangatahiny sy nantenainy ary nanaovany ezaka izany; ka lasa mivadika hafaliana sy haravoana ny tebitebiny.

TOKO

Ny iray amin'ireo fomba mahaso indrindra amin'ny fanjavonan'ny tebiteby sy ny fanahiana raha iharan'ny loza ny mpanompo dia ny fiezahany hanamaivana izany amin'ny fanombantombanana ny mety ho ratsy indrindra izay hiafarany, ary ny fampiononana ny tenany amin'izany, dia tokony

hiezsaka izy hanamaivana araka izay azo atao, miaraka amin'izany fampiononana sy ezaka mahasoana izany dia hiala ny ahiahiny sy ny fanahiany, ary ny fiezahany hitondra tombontsoa dia mitovy amin'ny fialàna amin'ny loza madinidinika ho an'ny mpanompo.

Raha tonga eo aminy ny anton'ny tahotra, ny aretina, ny fahantrana ary ny tsy fahampian'ireo zavatra tiany isan-karazany, dia tokony hanaiky izany izy amin'ny fitoniana sy fampiononana ny tenany, eny na dia amin'ny mafy indrindra araka izay azo atao, satria ny fanazaran-tena amin'ny fiaretana fahoriana dia mampihena izany ary manala ny hamafin'izany, indrindra raha variana amin'ny fiarovana izany araka izay tratry ny heriny izy, ka miezsaka ny manavao ny hery hanoherana ny fahoriana, sady miantehitra amin'izany amin'Allah sy manana fahatokiana tsara Aminy, Tsy isalasalana fa ireo zavatra ireo dia manana tombony lehibe indrindra amin'ny fanatrarana ny fahasambarana sy ny fifaliana, miaraka amin'izay andrasan'ny mpanompo na avy hatrany na nahemotra, dia zavatra efa hita sy iainantsika ary maro ny zava-misy momba izany avy amin'ireo efa niaina izany.

TOKO

Ny iray amin'ireo fanafody lehibe indrindra amin'ny aretim-po, eny na dia amin'ny aretina ara-

batana aza, dia ny tanjaky ny fo ary tsy voahelingelina na sosotra amin'ny hevi-diso sy ny eritreri-dratsy entin'nysaina ratsy. Ny hatezerana sy ny fisafotofotoana dia anisan'ny antony mampahory, ary na iza na iza manantena ny loza hitranga sy ny fitiavana hanjavona, izany dia mitarika azy ho any amin'ny tebiteby, adin-tsaina, Misy vokany ratsy ny fikorontanan-tsaina, ary efa hitan'ny olona ny voka-dratsiny.

Ary rehefa miantehitra amin'Allah sy matoky Azy ny fo, ary tsy mivadika amin'ny hevi-diso na manana hevi-dratsy, ary matoky an'Allah sy maniry ny fahasoavany, dia ho afaka amin'izany ny fanahiana sy ny adin-tsaina, ary hiala ireo aretina maro ara-batana sy ny fo, ary hahazo hery sy fifaliana ary haravoana izay tsy afaka holazaina, Firifiry moa ny hopitaly no feno marary amin'ny hevi-diso sy ny fisainan-tsain-dratsy, ary ny fiantraikan'izany raharaha izany teo amin'ny fon'ny matanjaka maro, tsy lazaina intsony ny osa, ary ny nahatonga azy ireo ho amin'ny hadalana syartin-tsaina, Ary ny olona salama dia izay tahin'Andriamanitra ary manome fahafahana azy hiezaka amin'ny tenany mba hahazoana fomba mahasoana izay manatanjaka ny fo sy manala ny tebiteby. Niteny Allah manao hoe :

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...﴾

{Ary izay miantehitra amin'i Allah dia ampy azy

Izy} (Surat Al-Talaq: Andininy faha-3) Izany hoe ampy azy amin'izay rehetra manahirana azy amin'ny fiainany eto an-tany sy any ankoatra.

Izay matoky an'Allah dia manana fo mahery, tsy voafehin'ny hevi-diso, ary tsy voahelingelina amin'ny zava-mitranga, satria fantany fa izany dia vokatry ny fahalemen'ny fanahy, sy ny famoizampo sy ny tahotra izay tsy misy antony. Fantany anefa fa Allah dia nanome antoka ny fahatomombanana tanteraka ho an'izay matoky Azy, ka matoky an'Allah izy ary mahazo toky amin'ny teny fikasany, ka dia levona ny fanahiany sy ny adin-tsainy, ny fahasahiranana dia nosoloina fahamorana, ny fanamaivanana azy dia fifaliana (ary ny alahelo dia alahelo), ary ny fahatahorana azy no fiarovana. Koa mangataka Aminy isika mba hambinina sy hanomezany antsika ny hery sy ny fiorenan'ny fo, ary amin'ny fahatokiana tanteraka fa Izy Allah no miantoka ny soa rehetra ho an'ny fianakaviany sy miaro azy amin'ny loza sy ny ratsy rehetra.

TOKO

13-Ary araka ny tenin'ny Mpaminany (S.A.W) :

(لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً، إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا خُلُقًا آخَرَ)

(Ny mpino lahy dia tsy mankahala ny mpino vavy; raha misy toetra tsy tiany ao aminy dia misy toetra hafa mahafinaritra azy foana koa ao aminy)
[Notaterin'i Moslimo] Tombontsoa lehibe roa :

Voalohany amin'izany : Torolalana mikasika ny fomba fiaraha-miaina miaraka amin'ny vady sy ny havana sy ny namana sy ny mpiara-miasa, ary izay rehetra misy fifandraisana sy zavatra mampitambatra anao aminy; fa hoe tokony hanomana ny tenanao ianao fa tsy maintsy misy kilema na fahabangana na zavatra tsy tianao foana amin'izany olona izany; ka rehefa mahita izany ianao dia ampitahao izany sy ny adidinao na ny tokony hataonao manoloana ny fifandraisanareo sy ny fitandrovana ny fifankatiavana misy eo aminareo; amin'ny alàlan'ny fitadidiana ireo toetra tsara izay ananany sy ireo tanjona manokana na iombonana amin'ny fifandraisanareo. Amin'ny tsy firaharahiana ny fatiantoka sy ny fijerena ny tombony, ny fiarahana sy ny fifandraisana dia haharitra ary ny fampiononana dia ho feno sy ho azonao.

Ny tombony faharoa : Ny fialan'ny fahasahiranana-tsaina sy ny tebiteby, ary fitohizan'ny eritreritra madio sy fandalan'ny tsirairay ireo zon'ny hafa, na ny tsy maintsy na ny tsara atao amin'izany; ary ny fahatonian'ny andaniny sy ny ankilany. Ary izay tsy manaraka izany torolalana nomen'i Mpaminany (SAW) izany; fa nafamadiny kosa ny raharaha, ka ny ratsy foana no jereny, fa mitampy-maso kosa izy manoloana ireo toetra tsara, dia tsy maintsy hitebiteby hatrany izy, ary tsy maintsy miharava hatrany ny

fifankatiavana misy eo aminy sy ny olona mifanerasera aminy; ary tsy ho voahaja ireo zo mifamaly, izay tokony hotandrovin'ny tsirairay.

Betsaka ny olona manana fahavononana ambony no miantehitra amin'ny faharetana sy ny fanomezan-toky rehefa misy loza sy olana. Fa raha ny zava-madinika sy tsotra no resahina, dia mitebiteby izy ireo, ary mikorontana ny fahatoniana ny anton'izany, satria nampitony ny fanahiny tamin'ny raharaha lehibe izy ireo, ary nandao azy ireo tamin'ny raharaha madinika, izay nanimba azy ireo sy niantraika taminy. Ny olona hentitra dia manakana ny tenany amin'ny raharaha kely sy lehibe ary mangataka fanampiana amin'Allah ao aminy, Ary raha tsy manankina izany amin'ny tenany indray mipi-maso izy, dia ho mora aminy izany ho an'ny kely, toy ny mora aminy ho an'ny lehibe. Ary lasa milamina amin'ny fanahiny izy ary milamina ny fony.

TOKO

Ny olona manan-tsaina dia mahafantatra fa ny fiainana mety sy tsara dia ny fiainana sambatra sy feno fahatoniana; ary izany fiainana izany dia fohy; ka tsy tokony ho laniany amin'ny fitebitebena sy filofosana amin'ny alahelo; satria mifanohitra amin'ny fiainana mety izany; ka tsy ekeny ho lanilanin'ny tebiteby sy alahelo izany fiainana kely ananany izany; ary mitovy ihany ny olona tsara sy

ny olona ratsy amin'izany; saingy ny olona mpino no tena ahitana izany toetra tsara izany, ary mahazo anjara tombony amin'izany, na ela na haingana.

Ary raha misy zavatra ratsy manjo azy na misy zavatra mampatahotra azy dia tokony manao fampitahana izy eo amin'izany zavatra nanjo azy izany sy ireo fahasoavana maro izay azony, na arapinoana na amin'ny fiainana eto an-tany; satria raha manao fampitahana amin'izany izy dia ho tsapany fa betsaka tokoa ny fahasoavana misy aminy, ary misava ho azy izany zavatra ratsy nanjo azy izany.

Toy izany koa, ampitahainy ny zavatra atahorany ny loza hanjo azy, sy ny fahafahana maro ho voaro amin'izany, ka tsy avelany hanjaka amin'ireo fahafahana matanjaka maro ny fahasahiranana sy ny tahony ny mety ho zava-dehibe indrindra mety hitranga aminy, ka miomana amin'ny fisehoan'izany izy raha mitranga izany, ary miezaka ny manalavitra izay tsy nitranga tamin'ny fampiakarana na fanalefahana ny zava-nitranga.

Isan'ireo zavatra mahaso dia ny fahafantaranao fa ny ratsy ataon'olona aminao, indrindra amin'ny alalan'ny teny ratsy, dia tsy mitondra ratsy aminao, fa mitondra ratsy amin'izy ireo ihany; raha tsy hoe misahirana sy mandany andro mandinika izany ianao, ary navelanao hanjaka amin'ny fihetsehamponao izany; satria raha manao izany ianao dia lasa

mitondra ratsy aminao izany toy ny fitondrany ratsy amin'izy ireo; fa raha tsy mivaky loha amin'izany ianao dia tsy mampaninona anao na dia kely aza izany.

Ary fantaro fa ny fiainanao dia manaraka ny fisainanao; ka raha fisainana mitondra tombontsoa ho anao amin'ny finoanao sy fiainanao andavanandro izany dia hiaina amin'ny fiainana tsara sy sambatra ianao; fa raha tsy izany dia mifanohitra amin'izay ihany koa.

Ary isan'ny zava-tsoa mandroaka ny adin-tsaina dia ny fanazaranao ny tenanao tsy hitady fankasitrahana afa-tsy avy amin'i Allah ihany; ka raha manao soa amin'olona manana zo aminao ianao na tsy manana zo aminao, dia fantaro fa eo aminao sy Allah izany, ka aza mivaky loha miandry fankasitrahan'ilay nanaovanao soa intsony; araky ny tenin'i Allah mikasika ireo mpanompony manokana hoe :

﴿إِنَّمَا نُنْظِعُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ۝﴾

{Amin'ny foton'i Allah no anomezanay sakafo anareo; tsy mitady valisoa na fisaorana avy aminareo izahay} (Sorat Al-Insan: Andininy faha-9).

Izany dia voamarina amin'ny fitondran-tenanao amin'ny fianakavianao sy ny zanakao ary amin'ny tanjaky ny fifandraisanao amin'izy ireo. Rehefa avy nampiofana ny tenanao hanary ny ratsy amin'izy

ireo ianao, dia tony sy nilamina, ary ny iray amin'ireo antony mampionona dia ny mandray ny hatsarana ary miasa amin'izy ireo araka ny antony ara-psikolojika tsy misy fiantraikany izay mampanahy anao, Ary miverina amin'ny dianao ianao, diso fanantenana tamin'ny fanatrarana ny hatsaran-toetra, tamin'ny nandehananao tamin'ny lalana miolakolaka, ary izany no fahendrena, ary alainao amin'ny zavatra mikorontana ny zavatra madio sy mamy, ka dia mitombo ny fahadiovan'ny fahafinaretana, ary manjavona ny haizina.

Ataovy eo ambany masonao hatrany ireo zavatra mahaso, ary miezaha amin'ny fanatontosana izany; fa aza miherika amin'ireo zavatra mitondra haratsiana; amin'izay ianao mba ho variana tsy hahatsiaro intsony ireo zavatra mitondra fahasahiranana-tsaina sy alahelo. Ary amin'ny fanatontosana ireo asa lehibe dia ampiasao ny fahatoniana sy ny fifantohan'ny vatana iray manontolo.

Ary isan'ny zavatra mahaso dia ny fanatontosana ireo asa amin'iny fotoana iny fa tsy andrasana amin'ny fotoana ho avy; satria raha tsy vitaina avy hatrany ny asa dia lasa mitangorona manampy azy ireo asa tsy vita tany aloha, ary misosoka ireo asa mbola ho avy; ka manjary mavesatra be. Fa raha notontosaina amin'ny fotoany avokoa ny asa rehetra dia afaka miatrika ireo asa mbola ho avy ianao amin'ny fisainana

matanjaka sy fiasana amin'ny hery.

Ary tokony hifidy ireo asa mahasoa izay tena lehibe sy ilaina aloha ianao izay vao ny ambanimbanin'izany; ary avaho tsara hoe inona no tena tian'ny vatanao sy tena mahafinaritra anao; satria ny mifanohitra amin'izany dia mahakamo sy mandreraka ary manorisory. Ary tokony hisaina tsara amin'izany ary maka hevira avy amin'ny hafa; satria tsy hanenina izay mifanakalo hevitra amin'olona. Ary diniho sy saintsaino tsara ny zavatra tianao hatao; ka raha hitanao fa mahasoa tokoa izany, ary vonona tanteraka ianao hanao azy, dia ankino amin'i Allah; satria Allah dia tia ireo izay miankina aminy.

Koa dera sy vonahitra ary fisaorana feno fankasitrahana anie hoan'i Tompo Allah, Tompon'izao tontolo izao

Tso-drano feno sy fandriam-pahalemana avy amin'i Allah anie ho an'ny Mpaminany Mouhammad (S.A.W) sy hoan'ireo fianakaviany ary ho an'ireo mpanaradiany rehetra.

Fanoroam-pejy

IREO FOMBA AHAZOANA NY FIAINANA FENO FAHASAMBARANA.....	2
Nosoratan'i.....	2
Sheikh: Abdorrahman Ibn Naaswir As-sa'di.....	1
SASIN-TENIN'NY MPANORATRA.....	2
TOKO.....	3
TOKO.....	11
TOKO.....	14
TOKO.....	17
TOKO.....	19
TOKO.....	20
TOKO.....	22
TOKO.....	24

هدية
HÄDIYAH

The Encyclopedia of Ar-Rahman's Guests

Selected material for Pilgrims and Um-rah teaching it
in languages of the world.

